

Talousennusteen arviointia 26.6.2019

Taloukasvu on toistaiseksi vaisua

Uusi hallitus saattaa jatkaa edeltäjiensä suhdannevaihteluja vahvistavaa politiikkaa

LISÄTIETOJA

Ennustepäällikkö Ilkka Kiema
(09) 2535 7304
ilkka.kiema@labour.fi

www.labour.fi

Tilastokeskus julkisti hieman ennen juhannusta (20.6.2019) tarkistetut ennakkotiedot edellisvuoden kansantalouden tilinpidosta. Niiden mukaan bruttokansantuote olisi vuonna 2018 kasvanut oleellisesti vähemmän (vain 1,7 %) kuin aiemmissa, maaliskuussa julkaistuissa ennakkotiedoissa esitettiin.

Maaliskuisen julkistuksensa jälkeen Tilastokeskus on päivittänyt arviotaan vuoden 2017 taloukasvusta ylöspäin – luvusta 2,7 % lukuun 3,0 % – ja vuotta 2018 koskevan kasvuarvion heikentyminen selittyy osin vertailukohdasta toimivan vuoden 2017 kohonneella BKT-volyymillä. Vuoden 2018 osalta Tilastokeskus on heikentänyt etenkin viimeisen neljänneksen volyymilukujaan. Kansantalouden tilinpidon tietoja tarkennetaan viime vuoden osalta vielä useita kertoja, seuraavan kerran ensi syyskuussa.

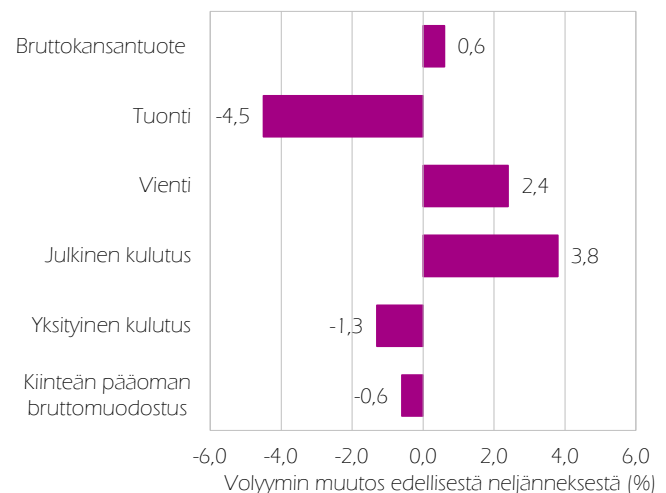
Alentunut arvio vuoden 2018 viimeisen neljänneksen bruttokansantuotteesta saa kuluvaan vuoden taloukasvun näyttämään aiempaa vauhdikkaammalta. Kausitasoitettu, työpäiväkorjattu bruttokansantuote olisi Tilastokeskuksen uusimpien lukujen mukaan kasvanut vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä edellisneljänneksestä 0,6 %, mikä vastaisi vuositasolla peräti 2,4 % kasvua.

Kun vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen vertailukohdaksi otetaan edellisvuoden vastaava ajankohta, kasvu näyttää paljon vaatimattomammalta. Viennin kasvu näyttää vahvalta, mutta kun Meyerin Turun telakan laivatoimitusten aiheuttamat viennin volyymien heilahtelut tasoitetaan, viennin havaitaan kasvaneen jonkin verran ennakoimaamme hitaammin. Kotitalouksien yksityinen kulutus on ennusteestamme poiketen supistunut. Toisaalta myös tuonti on yllättäen supistunut, mikä kasvattaa huoltotaseen erien kautta laskettua bruttokansantuotetta ja taloukasvua.

Kuluvaan vuoden työllisyyskehitys vastaa suunnilleen ennustettamme. Työllisyysasteen trendiarvo on kasvanut viime kuukausina 72,4 prosentista 72,6 prosenttiin, mikä sopii hyvin ennustamaamme työllisyysasteeseen (72,5 %).

KASVU SAATTAA LÄHIVUOSINA MYÖS PIRISTYÄ

Kevään ennusteessa totesimme, että talouden kovat indikaattorit, kuten esimerkiksi vientiyritysten tilauskanta, viittaisivat oleellisesti myönteisempään kehitykseen kuin Tilastokeskuksen kuluttajaluottamusindikaattorin tai Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannebarometrin kaltaiset pehmeät indikaattorit. Tämä tilanne ei ole muuttunut: esimerkiksi Teknologiateollisuuden uusimman tiedustelun mukaan alan yritysten vienti-

KUVIO 1. HUOLTOTASEEN ERÄT 2019:1, VOLYYMIN MUUTOS EDELLISESTÄ NELJÄNNEKSESTÄ (%)

Lähde: Tilastokeskus (20.6.2019 tarkistetut ennakkotiedot)

lauskanta on edelleen kasvanut ripeästi samalla kun uusin suhdannebarometri kertoo tulevaa suhdannetilannetta koskevien odotusten säilyneen heikkoina. Tilastokeskuksen kuluttajien keskimääräisiä tilannearvioita esittävän kuluttajaluottamus tutkimuksen mukaan kuluttajat arvioivat oman taloudellisen tilanteen olevan 12 kuukauden kuluksua nykyistä parempi, mutta uskovat silti oman rahan käyttönsä kestokulutustavaroihin supistuvan seuraavan 12 kuukauden aikana. Kuluttajien luottamusindikaattori, johon vaikuttavat em. kahden arvion lisäksi arviot omasta nykyisestä taloudesta tilanteesta sekä Suomen talouden tilasta 12 kuukauden kuluksua, on heikentynyt voimakkaasti viime vuodesta lähinnä Suomen talouden tilaa koskevien arvioiden heikentymisestä johtuen.

Pehmeiden indikaattorien lukemia heikentää mm. taloudellisen tilanteen tavallistakin suurempi epävarmuus. Ennusteen laadinnan jälkeen Ison-Britannian Euroopan Unionista eroamisen aikaraja on lykkäätynyt lokakuun loppuun, mutta hallitsemattoman Brexitin uhka ei ole edelleenkaan väistynyt. Myös kauppasodasta johtuvalla kansainvälisen kaupan hyytymisellä tai euroalueen sisäisten ongelmien kärjistyksellä saattaisi olla vaikeasti ennakoitavia seurauksia.

Keväällä arvioimme talouskasvun jäävän kuluksua vuonna varsin vaisuksi (1,4 %). Arvioimme myös, että pidemmällä tähtäimellä Suomella on edellytykset ripeämpäänkin kasvuun, jos pahimmat uhkakuvat jäävät toteutumatta. Kvalitatiivista tilannearvioitamme ei ole tarpeen päivittää, vaikka tällä hetkellä etenkin yksityisen kulutuksen kehitys näyttää ennakoimaamme oleellisesti heikommalta.

UUSI HALLITUS ASETTAA ITSELLEEN MONITULKINTAISIA TAVOITTEITA

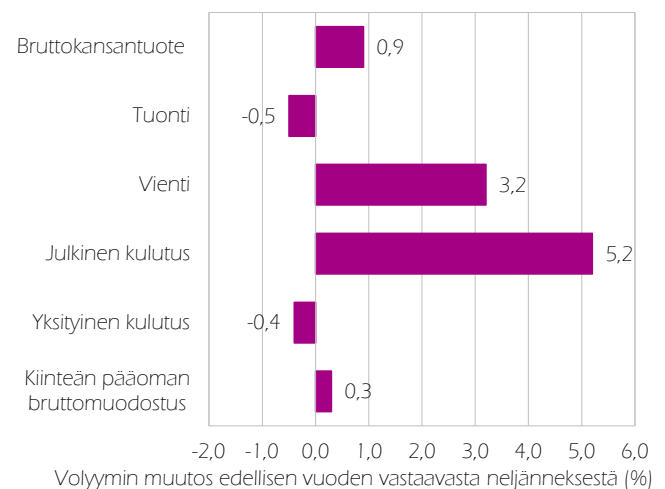
Viime vuosina Suomen hallituksen finanssipolitiikka on ollut myötäsyklistä eli suhdannevaihteluja voimistavaa. Vuoden 2008 finanssikriisiä seuranneessa taantumassa finanssipolitiikan viritys oli (mm. kolmella tärkeimmällä Euroopan unionin käyttämällä mittarilla arvioiden) kiristävää, ja EU:n käyttämien mittarien mielessä selkeästi elvyttävään politiikkaan siirryttiin vasta taantumasta jo päättyneenä vuonna 2015.

Kesäkuun 6. päivänä nimitetty Antti Rinteen hallitus sitoutuu ohjelmassaan 75 prosentin työllisyysasteeseen

ja julkisen talouden tasapainottamiseen vuoteen 2023 mennessä. Hallitusohjelman mukaan sen tavoitteet on ymmärrettävä rakenteelliseksi ja ”kasvun, työllisyyden ja julkisen talouden heikentymistä” ei pidä tulkita tavoitteista poikkeamiseksi silloin, kun se aiheutuu kansainvälisen talouden odotettua heikommasta kehityksestä.

Esimerkiksi Maailmanpankin ja IMF:n arvioiden mukaan maailmantalouden kasvuvauhti hidastuu kuluksua vuonna, ja Euroopan komissio ennustaa Euroopan unionin talouskasvun heikentyvän kuluksua vuonna dramaattisesti (1,9 prosentista 1,2 prosenttiin) viime vuoteen verrattuna. Jos heikentynyt kansainvälinen suhdannetilanne jatkuu, ja jos hallituksen työllisyystavoite ja sen tavoittelema budjettitasapaino jäävät saavuttamatta, hallitusohjelmaan sisältyvien sitoumusten noudattamista koskevat arviot perustunevat kehnon suhdannetilanteen vaikutusta koskeviin laskelmiin. Tällaisten laskelmien kiistanalaisuus tehnee myös hallitusohjelman käytäntöön soveltamisesta vaikeaa, ja on olemassa huomattava vaara, että edellisten hallitusten suhdannevaihteluja voimistava finanssipolitiikka jatkuu myös lähivuosina. ■

KUVIO 2. HUOLTOTASEEN ERÄT 2019:1, VOLYYMIN MUUTOS EDELLISEN VUODEN VASTAAVASTA NELJÄNNEKSESTÄ (%)

Lähde: Tilastokeskus (20.6.2019 tarkistetut ennakkotiedot)